

Sygn. akt: II S 57/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział II Cywilny- Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Weronika Oklejak

Sędziowie: SSO Małgorzata Łoboz

SSO Grzegorz Buła (sprawozdawca)

Protokolant: osobiście

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi: K. C.

przy uczestnictwie: Skarbu Państwa-Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie

o stwierdzenie naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, dotyczącej postępowania przed Sądem Rejonowym dla Krakowa –Śródmieścia w Krakowie w sprawie o sygnaturze akt I Ns 999/13/S

postanawia :

1. stwierdzić przewlekłość postępowania prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie w sprawie o sygnaturze akt I Ns 999/13/S;
2. przyznać od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie na rzecz skarżącej K. C. kwotę 5000 zł (pięć tysięcy złotych);
3. oddalić skargę w pozostałej części;
4. polecić Skarbowi Państwa-Sądowi Rejonowemu dla Krakowa –Śródmieścia w Krakowie zwrot na rzecz K. C. kwoty 100 (sto) złotych uiszczonej jako opłata sądowa od przedmiotowej skargi;
5. zasądzić od Skarbu Państwa-Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie kwotę 257 zł (dwieście pięćdziesiąt siedem złotych) tytułem kosztów postępowania wywołanego skargą.

SSO Grzegorz Buła SSO Weronika Oklejak SSO Małgorzata Łoboz

UZASADNIENIE

Skarżąca K. C. we wniesionej do Sądu Okręgowego w Krakowie skardze z dnia 2 marca 2016 roku domagała się stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie o sygnaturze akt I Ns 999/13/S, zasądzenia od Skarbu Państwa kwoty 5.000 zł, nakazania Sądowi Rejonowemu dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie wydania postanowień częściowych w przedmiocie wypłaty na rzecz poszczególnych uczestników (w tym skarżącej) wskazanych w skardze kwot z depozytu sądowego oraz zasądzenia kosztów postępowania skargowego. W uzasadnieniu powyższego skarżąca podniosła, że w dniu 13 listopada 2013 roku wraz z innymi osobami złożyła wniosek o wydanie z depozytu sądowego określonych we wniosku kwot pieniężnych,

a nadto iż wniosek ten do chwili obecnej nie został rozpoznany, pomimo kilku jej pism o przyspieszenie jego rozpoznania.

Działający w imieniu Skarbu Państwa Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, zgłaszając swój udział w sprawie, domagał się oddalenia skargi, przedstawiając przebieg czynności podejmowanych w sprawie, a także wskazując na znaczne obciążenie sędziów orzekających w tamt. Sądzie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga jest zasadna, choć nie wszystkie żądania w niej zawarte zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z dyspozycją art. 2 ust. 1 ustawy dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843, z późn. zm.), strona może wnieść skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania, tj. o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. O naruszeniu prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki można mówić tylko wówczas, gdy z przyczyn leżących po stronie Sądu postępowanie w danej sprawie trwa dłużej niż jest to konieczne dla wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności i wydania merytorycznego rozstrzygnięcia, a nie wtedy, gdy długotrwałość postępowania jest wynikiem działań stron ukierunkowanych na wstrzymywanie biegu postępowania lub powodujących konieczność podejmowania przez Sąd czynności skutkujących przedłużaniem się postępowania ze względów proceduralnych (np. konieczność przesyłania odpisów orzeczeń, informacji, zawiadomień, dołączenia akt innych postępowań sądowych lub organów). Skarga na przewlekłość postępowania może być skuteczna jedynie wówczas, jeżeli zwłoka nastąpiła na skutek działania lub bezczynności sądu. Chodzi zatem o to, aby czynności sądu zabierały odpowiednią ilość czasu, to jest odbywały się bez zbędnej zwłoki, która wskazywałaby na bezczynność sądu lub bezproduktywność jego działań (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 1 października 2008 roku, sygn. akt II S 6/08, KZS 2008/11/70). Dla skuteczności wniesionej skargi istotne znaczenie ma spełnienie wymogu wniesienia jej w toku trwającego postępowania (art.5 ust.1 w/w ustawy).

Odnosząc powyższe uwagi do stanu istniejącego w tej sprawie nie sposób zakwestionować stanowiska skarżącej o istnieniu przewlekłości przedmiotowego postępowania. Dokonując analizy akt sprawy o sygn. I Ns 999/13/S stwierdzić należy, iż postępowanie to zostało wszczęte w dniu 4 grudnia 2013 roku a jego przedmiotem był wniosek m. in. K. C. o wydanie z depozytu części kwoty wpłaconej na podstawie zezwolenia Sądu z dnia 18 stycznia 2006 roku w sprawie o sygn. X Ns 144/05/S. W ocenie Sądu Okręgowego czynności w tym postępowaniu podejmowane były bez zbędnej zwłoki do dnia 16 kwietnia 2014 roku, kiedy to akta niniejszej sprawy zostały dołączone do akt I Ns 309/14/S. W tym czasie bowiem Sąd Rejonowy wydał zarządzenie o zwrocie wniosku wnioskodawców T. C., G. C. i A. B. (po tym zarządzeniu sprawa ta pozostała wyłącznie sprawą z wniosku K. C.), wezwał pełnomocnika wnioskodawczyni o usunięcie braków formalnych wniosku, nakazał dołączenie akt sprawy o złożenie do depozytu sądowego świadczenia, którego części dotyczył niniejszy wniosek, ustalił czy kwota objęta postanowieniem z 18 stycznia 2006 roku została wpłacona do depozytu, a także jaką jej część nadal w nim pozostaje. Po wskazanej wyżej dacie 16 kwietnia 2014 roku, według Sądu Okręgowego, niewątpliwie zaistniała nieuzasadniona przewlekłość postępowania, gdyż kolejna czynność podjęta w tej sprawie miała miejsce dopiero w dniu 19 kwietnia 2015 roku (tj. po upływie roku czasu), a stanowiło ją postanowienie o wezwaniu do udziału w tym postępowaniu 25 osób w charakterze jego uczestników. Wydanie tego postanowienia związane było z wydanym w tym samym dniu w sprawie I Ns 309/14/S postanowieniem o połączeniu tej sprawy ze sprawą o sygn. I Ns 999/13/S. Z powyższych względów stwierdzić należy, że wszystkie czynności sądu i sędziego powołane w piśmie Prezesa Sądu Rejonowego, a dotyczące okresu od 6 kwietnia 2014 roku do dnia 19 kwietnia 2015 roku, związane były ze sprawą o sygn. I Ns 309/14/S, a nie ze sprawą, której dotyczy niniejsza skarga na przewlekłość postępowania. Już tylko z tego powodu skarga musi zostać uwzględniona co do zasady. Nawet jednak gdyby uznać, że czynności podejmowane w sprawie I Ns 309/14/S pozostawały w związku ze sprawą o sygn. I Ns

999/13/S, (gdyż ta pierwsza stanowiła ponowiony wniosek T. C., G. C. i A. B. po zwrocie ich pierwotnego wniosku zarządzeniem z 16.12.2013r. sygn. I Ns 999/13/S), to i tak stwierdzić należy nieuzasadnioną przewłokę. Podnieść należy, że ostatnią czynnością dokonaną w sprawie I Ns 999/13/S przed dniem 16 kwietnia 2014 roku było ustalenie pracownika sekretariatu na polecenie referenta, czy została wpłacona do depozytu kwota objęta postanowieniem z dnia 18 stycznia 2006 roku, a także pod jaką pozycją została ona zaksięgowana i gdzie znajduje się kwit potwierdzający ten fakt. Z kolei pierwszą czynnością podjętą w sprawie o sygn. I Ns 309/14/S było polecenie referenta ustalenia jaki jest stan środków złożonych do depozytu. Po uzyskaniu tej informacji (19.05.2014r.), po upływie miesiąca (22.06.2014r.) wydane zostało zarządzenie wzywające pełnomocnika wnioskodawczyni o sprecyzowanie czy jest ona także wnioskodawczynią w sprawie I Ns 309/14/S. Zarządzenie to wydaje się zbędne skoro z treści pisma z dnia 21 stycznia 2014r., stanowiącego wniosek w sprawie I Ns 309/14/S, jednoznacznie wynika, że wniosek w nim zawarty dotyczy wyłącznie T. C., G. C. i A. B.. Kolejną czynnością w sprawie I Ns 309/14/S podjętą po upływie prawie 3 miesięcy (13.09.2014r.) było nakazanie ustalenia czy wpłacona została do depozytu kwota objęta postanowieniem z 18 stycznia 2006 roku, dołączenie stosownego kwitu oraz czy środki nadal znajdują na rachunku sądu. Po uzyskaniu takich danych, kolejnym zarządzeniem sędziego referenta było nakazanie w dniu 4 grudnia 2014 roku dołączenia kwitu depozytowego. Podobne zarządzenie wydano także w dniu 19 marca 2015 roku. W tym czasie Sąd Rejonowy nie podejmował jakichkolwiek merytorycznych czynności w sprawie, dołączając jedynie akta innych spraw sądowych. Zatem także czynności podejmowane w tym czasie w sprawie I Ns 309/14/S nie zmierzały do wydania orzeczenia kończącego to postępowanie. Czynności takie zaczęły być podejmowane dopiero od dnia 19 kwietnia 2015 roku, a polegały na określeniu właściwego, w ocenie Sądu Rejonowego, kręgu uczestników tego postępowania. Ponieważ jednak na etapie doręczania odpisu postanowienia z dnia 19 kwietnia 2015 roku okazało się, że zmarł jeden z uczestników wezwanych do udziału w sprawie, Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 16 grudnia 2015 roku zawiesił to postępowanie. W chwili wniesienia przedmiotowej skargi przez K. C. postępowanie w dalszym ciągu jest zawieszona. Do chwili obecnej nie wpłynął też wniosek o jego podjęcie.

Zdaniem Sądu Okręgowego przedstawiony stan faktyczny uzasadnia wniosek o zaistnieniu w tej sprawie naruszenia prawa skarżącej K. C. do rozpoznania wniesionej przez nią sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Takie naruszenie w szczególności miało miejsce w okresie pomiędzy 16 kwietnia 2014 roku, a 19 kwietnia 2015 roku. Stwierdzić należy, iż okoliczności przedstawione przez Prezesa Sądu Rejonowego w odpowiedzi na skargę nie mogą usprawiedliwiać powyższej przewlekłości. Okolicznością, która stanowić ma usprawiedliwienie nie może też być dołączanie akt tej sprawy do akt innych postępowań toczących się z wniosku innych osób ubiegających się o wypłatę tej samej kwoty z depozytu sądowego. Nie można bowiem uznać, aby wnioskodawcy w tych innych sprawach (np. I Ns 711/14/S) mieli pierwszeństwo w rozpoznaniu ich żądań, przed wnioskiem złożonym przez skarżącą. Sąd Okręgowy rozumiejąc trudną sytuację organizacyjną Sądu Rejonowego i bardzo duże obciążenie poszczególnych sędziów, nie może jednak uznać wyjaśnień Prezesa Sądu za wystarczające dla oddalenia niniejszej skargi. Wskazać bowiem trzeba, że skarżąca w jakikolwiek sposób nie przyczyniła się do zaistniałej sytuacji, nie może więc ponosić negatywnych skutków powyższych problemów organizacyjnych. Z powyższych względów skarga wnioskodawczyni w zakresie w jakim domagała się stwierdzenia naruszenia jej praw do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki musiała zostać uznana za zasadną. Dlatego też w oparciu o art. 12 ust. 2 cyt. ustawy należało stwierdzić przewlekłość postępowania objętego skargą, o czym orzeczono w punkcie 1.

Zdaniem Sądu Okręgowego, biorąc pod uwagę czas zaistniałej przewlekłości uznać należy, iż skarżąca zasadnie domaga się przyznania kwoty 5000zł z tytułu rekompensaty finansowej za naruszenie jej praw do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Natomiast nie może zostać uwzględnione żądanie skarżącej nakazania Sądowi Rejonowemu wydania postanowień częściowych o treści wskazanej w skardze. Po pierwsze Sąd Okręgowy w ramach rozpoznawania skargi w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku nie jest uprawniony do wydawania sądowi, przed którym toczy postępowanie objęte skargą, poleceń rozstrzygnięcia sprawy w jakikolwiek konkretny sposób, byłaby to bowiem ingerencja w niezależność tego sądu oraz w niezawisłość sędziego referenta. Nadto podnieść należy, że postępowanie w sprawie I Ns 999/13/S jest obecnie zawieszona, co powoduje, że do czasu jego podjęcia sąd może podejmować wyłącznie czynności określone w art. 179 k.p.c. Sąd Okręgowy w tej sprawie nie jest sądem drugiej

instancji kontrolującym prawidłowość orzeczeń wydanych w sprawie objętej skargą, więc nie może oceniać zasadności zawieszenia postępowania, natomiast okoliczność tę musi uwzględnić przy rozpoznaniu skargi na przewlekłość.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy orzekł jak w punktach 1, 2 i 3 sentencji na podstawie art. 12 ust. 1, 2 i ust.4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.).

Ponieważ skarga co do zasady okazała się zasadna oraz wobec faktu, iż skarżąca reprezentowana była w tym postępowaniu przez profesjonalnego pełnomocnika Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej kwotę 257zł tytułem kosztów tego postępowania. Kwota ta stanowi wynagrodzenie pełnomocnika skarżącego, a jej wysokość określono na podstawie § 14 ust.3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r. poz. 1804). O powyższym orzeczono na podstawie odpowiednio stosowanego art. 98 §1 i §3 k.p.c. w zw. z art. 8 ust.2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r., art. 397 §2 k.p.c., art.391 §1 k.p.c. i art. 108 §1 k.p.c.

O zwrocie uiszczonej przez skarżącą opłaty sądowej orzeczono na podstawie art. 17 ust.3 w/w ustawy z 17 czerwca 2004 roku.

SSO Grzegorz Buła SSO Weronika Oklejak SSO Małgorzata Łoboz